

Vergaderjaar 2012–2013

33 435

Seksueel misbruik in de jeugdzorg

Nr. 2

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT EN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 oktober 2012

In onze brief van 8 oktober 2012 (Kamerstukken II 2012/13, 33 435, nr. 1) hebben wij onze eerste reactie gegeven op het rapport van de Commissie Samson. Daarin hebben wij toegezegd op basis van de aanbevelingen van de Commissie te zullen bekijken hoe we op passende wijze tegemoet kunnen komen aan de verschillende behoeften aan hulp en ondersteuning die bij de slachtoffers leven. Ook hebben wij aangegeven dat we er aan hechten om eerst slachtoffers zelf te spreken.

Vandaag hebben wij in een bijeenkomst vertegenwoordigers van slachtofferorganisaties gesproken. Het was voor ons een indrukwekkende en waardevolle ontmoeting. Met deze brief willen wij u informeren over wat wij met deze slachtoffers hebben gedeeld.

Excuses

Allereerst hebben wij nogmaals benadrukt dat de bevindingen van de Commissie Samson bij ons hard zijn aangekomen. Wat er in de instellingen en pleeggezinnen is voorgevallen, vinden we absoluut verwerpelijk en niet te tolereren. Kinderen die thuis niet de bescherming kregen die zij nodig hadden, zijn onder onze verantwoordelijkheid in instellingen en pleeggezinnen geplaatst. Dat zij daar vervolgens slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik, is buitengewoon betreurenswaardig. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het stelsel van kindbescherming hebben wij, namens het kabinet, excuses aangeboden aan iedere volwassene en aan ieder kind die dat is overkomen. We hebben dat niet eerder gedaan, omdat we eerst met de slachtoffers zelf wilden spreken, zodat zij ook hun ervaringen met ons konden delen. Bovendien wilden we hen als eerste informeren over de uitkomsten van het kabinetsoverleg na de presentatie van het rapport van de commissie Samson.

Jeugdzorg Nederland heeft de slachtoffers excuses aangeboden namens de betrokken instellingen. Dat zijn voor het merendeel particuliere instellingen. Daarnaast zijn en waren er justitiële jeugdinstanties en instellingen voor gesloten jeugdzorg die als instelling onder onze directe verantwoordelijkheid vallen of vielen. Ook daar zijn fouten gemaakt en zijn jongeren slachtoffer geworden van seksueel misbruik. Wij bieden elk van hen die het aangaat daarvoor onze excuses aan.

Aansprakelijkheid

We realiseren ons goed dat de instellingen in bepaalde gevallen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor het misbruik dat in deze instellingen heeft plaatsgevonden. Alle verzoeken om schadevergoeding die worden ingediend zullen we dan ook zorgvuldig gaan bekijken en beoordelen. Samen met Jeugdzorg Nederland kijken we of we voor alle instellingen eenzelfde wijze van indienen, beoordelen en behandelen kunnen gaan hanteren. Dan kunnen alle schadeclaims op een uniforme en zorgvuldige manier worden behandeld.

Die beoordeling van het misbruik komt in handen van een onafhankelijke commissie van deskundigen. Daarin zullen niet alleen juridisch deskundigen plaats nemen, maar ook experts op andere terreinen, zoals psychologie en mogelijk ook ethiek. Voor de precieze samenstelling van de commissie onderhouden we nauw contact met de slachtofferorganisaties. Die commissie gaat elke melding met een verzoek om schadevergoeding nauwgezet onderzoeken: hoe aannemelijk is het misbruik en wat is de aard en de omvang ervan? Ook zal de commissie er op toezien dat het proces van indienen, beoordelen en behandelen van claims zodanig verloopt dat dit voor het slachtoffer zo min mogelijk belastend is.

Schadefonds Geweldsmisdrijven

De Commissie Samson beveelt aan de regeling voor het Schadefonds Geweldsmisdrijven aan te passen. Die aanbeveling hebben we overgenomen. Dit betekent dat ook zaken van slachtoffers van misbruik van vóór 1973 in behandeling kunnen worden genomen.

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier *niet* over aansprakelijkheid van de overheid, of van de particuliere instellingen. Het Schadefonds is bedoeld als mogelijke *tegemoetkoming* in die gevallen waarbij een slachtoffer niemand kan aanspreken voor de schade die hij of zij heeft geleden. Bijvoorbeeld omdat de dader overleden is. In zulke gevallen fungeert het Schadefonds als «vangnet».

Uiteraard geldt ook voor aanvragen bij het Schadefonds dat het misbruik voldoende aannemelijk moet kunnen worden gemaakt. We gaan bekijken of dezelfde commissie hierover kan oordelen.

Het is mogelijk dat een slachtoffer – hoe spijtig misschien ook – *niet* in aanmerking komt voor een schadevergoeding op basis van aansprakelijkheid of voor een tegemoetkoming door het Schadefonds. Ook in die gevallen willen wij er voor zorgen dat de slachtoffers hulp en nazorg krijgen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met slachtofferorganisaties en Slachtofferhulp Nederland.

Wij willen betekenisvol invulling geven aan de aanbevelingen van de Commissie Samson. We zullen dan ook zorgen voor een zorgvuldige en efficiënte afdoening van aanvragen. We verwachten vóór de Kerst meer duidelijkheid te kunnen geven over de wijze van afdoening. Uiteraard zullen we de slachtofferorganisaties daarover tijdig berichten.

Hulp en ondersteuning

Het is belangrijk om slachtoffers hulp en ondersteuning te bieden bij het verwerken van de gebeurtenissen. Daarom hebben we de Hulplijn Seksueel misbruik geopend. De Hulplijn is er voor alle slachtoffers van seksueel misbruik, ook voor de mensen die lang geleden slachtoffer zijn geweest van misbruik.

De hulplijn is bij Slachtofferhulp Nederland ondergebracht. De mensen die de hulplijn bellen krijgen een medewerker aan de lijn die de beller helpt om duidelijk te krijgen welke hulp of advies het beste bij hun past. Dit gebeurt op basis van het verhaal of de vraag van de beller. Vervolgens zorgt de medewerker ervoor dat zij met de juiste instantie in contact komen. Slachtoffers kunnen de hulplijn ook anoniem bellen. Mensen die naar aanleiding van de bijeenkomst van vandaag vragen hebben, kunnen ook terecht bij de Hulplijn. Het telefoonnummer is 0 900 9999 001.

Wij willen graag met de organisaties voor slachtoffers SKIP, Nederland Heelt, KLOKK en Slachtofferhulp Nederland bekijken hoe wij kunnen bijdragen aan goede hulp en nazorg voor de slachtoffers.

De inzet van de organisaties voor slachtoffers is wat ons betreft cruciaal. Zij zijn de spreekbuis voor alle anderen die hun verhaal niet kunnen of durven te vertellen. Wij waarderen hun inzet enorm. Zij zetten eigen tijd en middelen in om een stem te geven aan slachtoffers die gehoord willen worden. Ook organiseren zij verschillende activiteiten voor lotgenoten. We zijn bereid om subsidie te geven voor deze activiteiten. Het gaat dan in ieder geval om kosten die verbonden zijn aan lotgenotenbijeenkomsten, inzet van de vrijwilligers en het actueel houden van de website. Vanuit de betrokken departementen zullen de organisaties ondersteund worden bij het opstellen van een subsidieaanvraag. Deze subsidie stelt hen in staat om slachtoffers van seksueel misbruik in de jeugdzorg via lotgenotencontact goede ondersteuning aan te bieden. Wij hebben de organisaties aangeboden om snel in overleg te gaan zodat de subsidie zo spoedig mogelijk verstrekt kan worden.

Tijdpad

Over de wijze waarop wij invulling willen geven aan verzoeken tot schadevergoeding en de rol die het Schadefonds Gewelddismisdrijven daarbij kan vervullen wordt u, zoals hierboven al aangegeven, voor het kerstreces geïnformeerd.

Eveneens vóór het kerstreces ontvangt u de (uitgebreide) reactie van het kabinet op de aanbevelingen van de Commissie Samson. Deze aanbevelingen vergen zorgvuldige bestudering, zodat we er op een passende wijze opvolging aan kunnen geven.

Tenslotte

Het kabinet realiseert zich ten volle dat er ten aanzien van de aanpak van seksueel misbruik *echt* iets moet veranderen. Het kan niet zo zijn dat we als samenleving weet hebben van een dergelijk ernstig probleem, maar het niet stevig aanpakken. Het kabinet werkt er hard aan om, samen met

de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik en alle partijen in het veld, een fundamentele kentering tot stand te brengen. Het gaat immers om kinderen en die hebben recht op bescherming.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. L. L. E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven